

LAKIALOITE 83/2007 vp

Laki ympäristönsuojelulain 6 §:n ja ryhmäkannelain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteella ehdotetaan ympäristönsuojelulain ja ryhmäkannelain muuttamista. Ympäristönsuojelulakia muutetaan niin, että maatalouden harjoittaminen kielletään pelloilla, joilla maataloudesta aiheutuvien ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin ei voida estää. Samalla säädetään pakolliseksi 15 metriä leveiden suojavyö-

hykkeiden rakentaminen kaikille pelloille, joissa maataloutta harjoitetaan vesistöjen välittömässä läheisyydessä.

Ryhmäkannelakia muutetaan niin, että ryhmäkanne olisi mahdollista nostaa myös ympäristövahinkoja koskevissa riita-asioissa.

PERUSTELUT

Itämeri on maailman saastunein sisämeri. Itämeren ekologinen tilanne on hyvin huolestuttava. Maatalous on kiistatta Itämeren suurin yksittäinen ulkoinen kuormittaja. Suomi ja Ruotsi ovat väestölukuun suhteutettuna Itämeren pahimmat rehevöittäjävaltiot. Asukasluvulla mitattuna Suomen Ahvenanmaa on koko Itämeren pahin saastuttaja. Vakavin rehevöitymistilanne on juuri Saaristomerellä, jonka mataluuden takia veden vaihtuminen on hidasta.

Maanviljelyksen päästöjen vähentämiseksi ei Suomessa ole tehty töitä riittävästi. Toki parannusta on viime vuosikymmeninä tapahtunut, mutta esimerkiksi viljelysten suojavyöhykkeistä on suurin osa rakennettu Pohjanmaalle, vaikka suojavyöhykkeitä tarvittaisiin kipeimmin herkillä Saaristomeren valuma-alueilla. Suomessa on tällä hetkellä noin 70 000 maatilaa,

joilla ympäristöasiat on saatettu hoitaa tai jättää hoitamatta. Ympäristön näkökulmasta on kaikista selkeintä vaatia suojavyöhykkeiden rakentaminen kaikille vesistöjen äärellä oleville pelloille.

Lokakuussa 2007 voimaan tuleva ryhmäkannelaki jäi vaikutusaltaan liian kapeaksi, sillä laki koskee pelkästään kuluttaja-asioita ja ryhmäkanteen voi nostaa ainoastaan kuluttaja-asiamies.

Ryhmäkannelaki parantaa kuluttajan oikeusturvaa tilanteissa, joissa korvausvaatimus on niin pieni, ettei asiaa ole tähän asti kannattanut lähteä viemään oikeuteen. Käytännössä vaikutukset ovat vähäiset, koska lain mukaan ainoastaan kuluttaja-asiamies voi nostaa ryhmäkanteen. Lakialoitteessa ympäristövahinkoja koskevan ryhmäkanteen toissijainen nosto-oikeus an-

netaan rekisteröidyille yhdistyksille ja säätiöille, mikäli asianomainen viranomainen ei nosta kannetta.

Lakialoitteessa ryhmäkannelaki ulotetaan koskemaan kuluttaja-asioiden lisäksi myös ympäristöasioita. Lakimuutoksen jälkeen esimer-

kiksi ranta- ja mökkiasukkailla on mahdollisuus yhdessä nostaa kanne vesistön pilaajaa vastaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

1.

Laki

ympäristönsuojelulain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

6 §

Sijoituspaikan valinta

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Maataloutta ei saa harjoittaa viljelyalueilla, joissa ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin ei voida estää. Harjoitettaessa maanvil-

jelystä vesistöjen välittömässä läheisyydessä on aina rakennettava vähintään 15 metriä leveät suojavyöhykkeet, jotta maanviljelystä aiheutuva ylimääräinen kuormitus vesistöille voidaan estää.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

2.

Laki

ryhmäkannelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä huhtikuuta 2007 annetun ryhmäkannelain (444/2007) 1 §:n 1 momentti ja 4 § sekä
lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kuluttaja-asiamiehen

toimivallan mukaisessa laajuudessa kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisen riita-asian käsitte-
lyyn ryhmäkanteena sekä ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa (737/1994) tar-

koitettua vahinkoa koskevan riita-asian käsitte-
lyyn ryhmäkanteena.

— — — — —
4 §

Kanneoikeus

Toimivaltainen viranomainen panee kantaja-
na vireille ryhmäkanteen ja käyttää siinä asian-
osaisena puhevaltaa.

Kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisessä
riita-asiassa toimivaltainen viranomainen on ku-
luttaja-asiamies. Ympäristövahinkojen korvaa-
misesta annetussa laissa tarkoitettua vahinkoa
koskevassa riita-asiassa toimivaltainen viran-
omainen on Länsi-Suomen ympäristökeskus.

4 a §

Toissijainen kanneoikeus

Jos Länsi-Suomen ympäristökeskus ei pane
vireille tämän lain mukaista ryhmäkannetta,

toissijainen kanneoikeus on rekisteröidyllä yh-
distyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on
asuinympäristön viihtyisyyden, ympäristön- tai
luonnonsuojelun taikka kalastuksen, maanvilje-
lyn, poron- tai metsänhoidon edistäminen ja jon-
ka toimialueella ympäristövahinkojen korvaami-
sesta annetussa laissa tarkoitettu vahinko on il-
mennyt.

Länsi-Suomen ympäristökeskus tekee edellä
mainitun yhdistyksen tai säätiön pyynnöstä pää-
töksen siitä, ettei se käytä asiassa kanneoikeut-
taan.

Yhdistystä tai säätiötä tulee oikeudenkäynnis-
sä avustaa asiamies. Asiamiehen tulee olla
asianajaja tai, jos siihen on erityinen syy, muu
oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut
henkilö, joka lain mukaan saa olla asiamiehenä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .

Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 2007

Annika Lapintie /vas
Merja Kyllönen /vas
Minna Sirnö /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Pentti Tiusanen /vas

Matti Kauppila /vas
Markus Mustajärvi /vas
Jyrki Yrttiaho /vas
Claes Andersson /vas